

Til lovforslag nr. L 84

Folketinget 2021-22

Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 0. december 2021

2. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. og sundhedsloven

(Husordener på psykiatriske afdelinger, notatpligt for den faste vagt for bæltefikserede patienter, sikkerhedskontroller i retspsykiatrien, særlige regler for surrogatanbragte, interval mellem lægelige vurderinger m.v.)

[af sundhedsministeren (Magnus Heunicke)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 7 ændringsforslag til lovforslaget, herunder om deling af lovforslaget.

Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget og ændringsforslag nr. 2.

Sundhedsministeren har stillet ændringsforslag nr. 3 og 7.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 4-6.

2. Dispensation fra Folketingets forretningsorden

◊ indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets forretningsordens § 8 a, stk. 2, om, at der skal gå 2 dage fra offentliggørelsen af betænkningen, til lovforslaget kommer til 2. behandling.

3. Indstillinger

◊

Alternativet, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Si-umut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin Alternativet, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Si-umut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Politiske bemærkninger

Radikale Venstre

Radikale Venstres medlemmer af udvalget lægger vægt på, at grundlæggende proportionalitets- og mindstemiddelprincipper finder anvendelse, når lovens bestemmelser bliver udmøntet, og at lovforslaget fuldt og helt lever op til Danmarks menneskerettighedsforpligtigelse med de stramninger, loven indebærer.

Radikale Venstre lægger politisk og faglig vægt på fokus på at forebygge tvang. Dette er væsentligt at bemærke, særligt i forhold til Statsrevisorernes beretning fra 2020, som viser, at trods kontinuerligt arbejde med målsætningen for at reducere tvang i psykiatrien i perioden 2014-20, er målsætningen ikke nået.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (SF og EL), tiltrådt af ◊:

a

Ændringsforslag om deling af lovforslaget

1) Lovforslaget deles i to lovforslag med følgende titler og indhold:

A. »Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. og sundhedsloven (Notatpligt for den faste vagt for bæltefikserede patienter, interval mellem

lægelige vurderinger m.v.)« omfattende § 1, nr. 4-9, 12 og 14-21, og §§ 2-4.

B. »Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. (Husordener på psykiatriske afdelinger, sikkerhedskontroller i retspsykiatrien, særlige regler for surrogatanbragte m.v.)« omfattende § 1, nr. 1-3, 10, 11 og 13, § 3 og § 4.

[Forslag om deling af lovforslaget]

b

Ændringsforslag til det under A nævnte forslag

Til § 1

2) I det under *nr. 4* foreslåede § 16, stk. 2, indsættes som 2. pkt.: »Sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om, hvor ofte den faste vagt skal observere patientens aktuelle tilstand, hvad vagten skal observere, og hvad vagten skal notere.«

[Udbygning af den faste vagts opgaver]

c

Ændringsforslag til det udelte lovforslag

Til § 1

Af *sundhedsministeren*, tiltrådt af <>:

3) Efter nr. 10 indsættes som nyt nummer:

»**01.** I § 19 a, stk. 5, ændres »nr. 3« til: »nr. 4«.«

[Lovteknisk ændring]

Af et *mindretal* (DF), tiltrådt af <>:

4) I det under *nr. 13* foreslåede *kapitel 5 b* ændres kaptitloverskriften til: »Særlige regler for personer anbragt i varetægtssurrogat og personer med en foranstaltningsdom«. [Adgang for overlægen til uden mistanke at åbne post, visitere m.v. for personer med en foranstaltningsdom]

5) I det under *nr. 13* foreslåede *kapitel 5 b* indsættes i § 19 b efter »varetægtssurrogat« ordene: »og personer med en foranstaltningsdom«.

[Adgang for overlægen til uden mistanke at åbne post, visitere m.v. for personer med en foranstaltningsdom]

6) I det under *nr. 13* foreslåede *kapitel 5 b* indsættes i § 19 c, stk. 1 efter »varetægtssurrogat« ordene: »og personer med en foranstaltningsdom«, og efter »retskendelse« indsættes: »rutinemæssigt«.

[Adgang for overlægen til uden mistanke at åbne post, visitere m.v. for personer med en foranstaltningsdom]

Af *sundhedsministeren*, tiltrådt af <>:

Til § 2

7) *Nr. 1* udgår, og i stedet indsættes:

»**1.** § 212 b som indsat ved lov nr. 1854 af 9. december 2020 ophæves.

01. Efter § 212 b indsættes:

»§ 212 c. Styrelsen for Patientklager foretager efter anmodning fra et udvalg, der er nedsat af Folketinget, en vurdering af lægeerklæringer, som er udfærdiget til brug for behandlingen af sager om naturalisation. Anmodningen om vurdering fremsendes gennem Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Stk. 2. Styrelsen for Patientklager kan af sundhedspersoner, af private og af myndigheder afkræve enhver oplysning, som er nødvendig for styrelsens vurdering efter stk. 1.

Stk. 3. Styrelsen for Patientklager kan videregive sin vurdering efter stk. 1 til Styrelsen for Patientsikkerhed, som kan anvende den modtagne vurdering til brug for sit tilsyn med sundhedspersoner og behandlingssteder.«

[Lovteknisk ændring]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det foreslås at dele lovforslaget i to lovforslag (A og B).

Ændringsforslaget vil indebære, at den del af det fremsatte lovforslag, som vedrører husordener på psykiatriske afdelinger, sikkerhedskontroller i retspsykiatrien og særlige regler for personer anbragt i varetægtssurrogat, udskilles til lovforslaget nævnt under B, mens den øvrige del af det fremsatte lovforslag udskilles til lovforslaget nævnt under A.

Til nr. 2

Det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 4, at »Den faste vagt skal udarbejde en objektiv beskrivelse af patientens aktuelle tilstand, mens patienten er tvangsfikseret med bælte.«

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at notatet vil skulle udarbejdes så ofte, som det vurderes relevant, forventeligt hver 30. – 60. minut.

Ændringsforslaget indebærer, at sundhedsministeren skal fastlægge klare retningslinjer for, hvor ofte den faste vagt skal observere, hvad vagten skal observere, og hvad vagten skal notere.

Det forudsættes herved, at det i retningslinjerne fastlægges, at notater skal foretages som minimum hvert 15. minut.

Dette er parallelt til bekendtgørelsen om anvendelse af sikringsmidler i kriminalforsorgens institutioner, hvorefter en indsat, der er tvangsfikseret, skal have en fast vagt, og der skal ske notat om tilsynet med den indsatte hvert kvarter.

Til nr. 3

Der er tale om en lovteknisk ændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 8, så henvisningen bliver korrekt. Der er således ikke tale om en indholdsmæssig ændring.

Til nr. 4-6

Som lovgivningen er nu, kan overlæger kun ved konkret mistanke få adgang til at åbne post, visitere for mv. personer med en foranstaltningsdom i retspsykiatrien. Med L 84 får

overlægen adgang til uden mistanke at åbne post, visitere m.v. for personer i varetægtssurrogat. Men de samme sikkerhedsmæssige problemstillinger gør sig også gældende for personer med en foranstaltningsdom, der også har vist, at de kan begå bl.a. personfarlig kriminalitet m.v.

Ændringsforslagene indebærer, at den nye adgang til at åbne post, visitere m.v. også skal gælde personer med en foranstaltningsdom.

Det vil være enormt tidsbesparende for overlæger, såfremt der rutinemæssigt og uden krav om konkret mistanke kan iværksættes sikkerhedsmæssige tiltag over for personer med foranstaltningsdomme.

Det er de samme sikkerhedsmæssige hensyn, som gør sig gældende for personer med foranstaltningsdomme som med personer i varetægtssurrogat. Begge har vist, at de kan begå bl.a. personfarlig kriminalitet m.v.

Det vil øge friheden for og behandlingen af retspsykiatriske patienter, såfremt overlægen – udover at få mere tid til at fokusere på behandlingen – får mulighed for at iværksætte fortløbende sikkerhedsmæssige tiltag såsom visitation m.v. i stedet for løbende at skulle bruge tid og kræfter på enkeltstående sikkerhedstiltag ved konkret mistanke. Dette skyldes, at overlægen vil være mere tilbøjelig til at give visse retspsykiatriske patienter, der udviser fremgang under og er imødekommende over for behandlingen, større frihed under indlæggelsen.

Til nr. 7

Der er alene tale om lovtekniske ændringer.

Ved lov nr. 1854 af 9. december 2020 blev der i sundhedsloven indsat en § 212 b, som vedrører Styrelsen for Patientklagers vurdering af lægeerklæringer på indfødsretsområdet. Samtidigt blev der ved § 1 i lov nr. 1855 af 9. december 2020 indsat en anden § 212 b i sundhedsloven, som er en myndighedsbestemmelse for Styrelsen for Patientklager.

Med lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås lovtekniske justeringer af sundhedsloven som følge af, at Folketinget har vedtaget førnævnte samtidige ændringer af sundhedsloven, hvorved der i sundhedsloven blev indsat to § 212 b med forskellig ordlyd og indhold.

Med lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås § 212 b, som indsat i sundhedsloven ved lov nr. 1854 ophævet og en ny § 212 c indsat i sundhedsloven.

Hensigten med lovforslaget er at sikre, at der fremover i sundhedsloven ikke gælder to § 212 b, men derimod en § 212 b og en § 212 c. Det er således hensigten, at § 212 b, som indsat i sundhedsloven ved § 1 i lov nr. 1855 af 9. december 2020 skal forblive § 212 b, mens indholdet af § 212 b, som indsat i sundhedsloven ved lov nr. 1854 af 9. december 2020, skal fastsættes i en § 212 c i sundhedsloven.

Sundhedsministeriet er blevet opmærksomt på, at de foreslåede ændringer af sundhedsloven af lovtekniske grunde ikke kan gennemføres ved én samtidig ændring, men at ændringerne skal foreslås ved to ændringer af sundhedsloven. Der er således af lovtekniske grunde behov for ændringer af lovforslagets § 2, der sikrer, at de tilsigtede ændringer af sundhedsloven foreslås lovteknisk korrekt.

Det foreslås derfor med ændringsforslag nr. 7, at lovforslagets § 2, nr. 1, udgår, og at indholdet heraf indsættes i to nye ændringsnumre i lovforslagets § 2.

Med det i ændringsforslag nr. 7 foreslåede nye nr. 1 i lovforslagets § 2 foreslås det, at § 212 b som indsat ved lov nr. 1854 af 9. december 2020 ophæves.

Ændringsforslaget vil medføre, at sundhedslovens § 212 b, som indsat ved lov nr. 1854 af 9. december 2020, foreslås ophævet med lovforslaget.

Den foreslåede ophævelse af sundhedslovens § 212 b, som indsat ved lov nr. 1854 af 9. december 2020 vil ikke medføre ændringer af sundhedslovens § 212 b, som indsat ved § 1 i lov nr. 1855 af 9. december 2020. Sundhedslovens § 212 b, som indsat ved § 1 i lov nr. 1855 af 9. december 2020, vil således fortsat være gældende.

Med det i ændringsforslag nr. 7 foreslåede nye nr. 01 i lovforslagets § 2 foreslås det, at der efter § 212 b indsættes en § 212 c i sundhedsloven.

Den foreslåede § 212 c er identisk med både den gældende § 212 b i sundhedsloven, som indsat ved lov nr. 1854 af 9. december 2020, og med den § 212 c, som med lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås indsat i sundhedsloven.

6. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 11. november 2021 og var til 1. behandling den 18. november 2021. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Sundhedsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og sundhedsministeren sendte den 31. august 2021 dette udkast til udvalget, jf. SUU alm. del – 554 (folketingssåret 2021-21). Den 11. november 2021 sendte sundhedsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 6 bilag på lovforslaget.

Teknisk gennemgang

Sundhedsministeren har den 14. december 2021 over for udvalget foretaget en teknisk gennemgang af lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 9 spørgsmål til sundhedsministeren og 2 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministrene har besvaret.

Samrådspørgsmål

Udvalget har stillet 2 spørgsmål til sundhedsministeren til mundtlig besvarelse, som denne har besvaret i et lukket samråd den 14. december 2021.

Annette Lind (S) Birgitte Vind (S) Kim Aas (S) Camilla Fabricius (S) nfm. Daniel Toft Jakobsen (S) Kasper Roug (S)

Julie Skovsby (S) Lennart Damsbo-Andersen (S) Rasmus Horn Langhoff (S) Kirsten Normann Andersen (SF)

Trine Torp (SF) Christina Thorholm (RV) Lotte Rod (RV) Peder Hvelplund (EL) Pernille Skipper (EL)

Susanne Zimmer (FG) Jane Heitmann (V) fmd. Anne Honoré Østergaard (V) Hans Andersen (V) Martin Geertsen (V)

Marlene Ambo-Rasmussen (V) Sophie Løhde (V) Liselott Blixt (DF) Karina Adsbøl (DF) Mette Hjermind Dencker (DF)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Per Larsen (KF) Lars Boje Mathiesen (NB) Henrik Dahl (LA)

Alternativet, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti (FG)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5
Liberal Alliance (LA)	3		